

Besøksstrategi 2025-2029

Kolebakkane naturreservat

Innhold

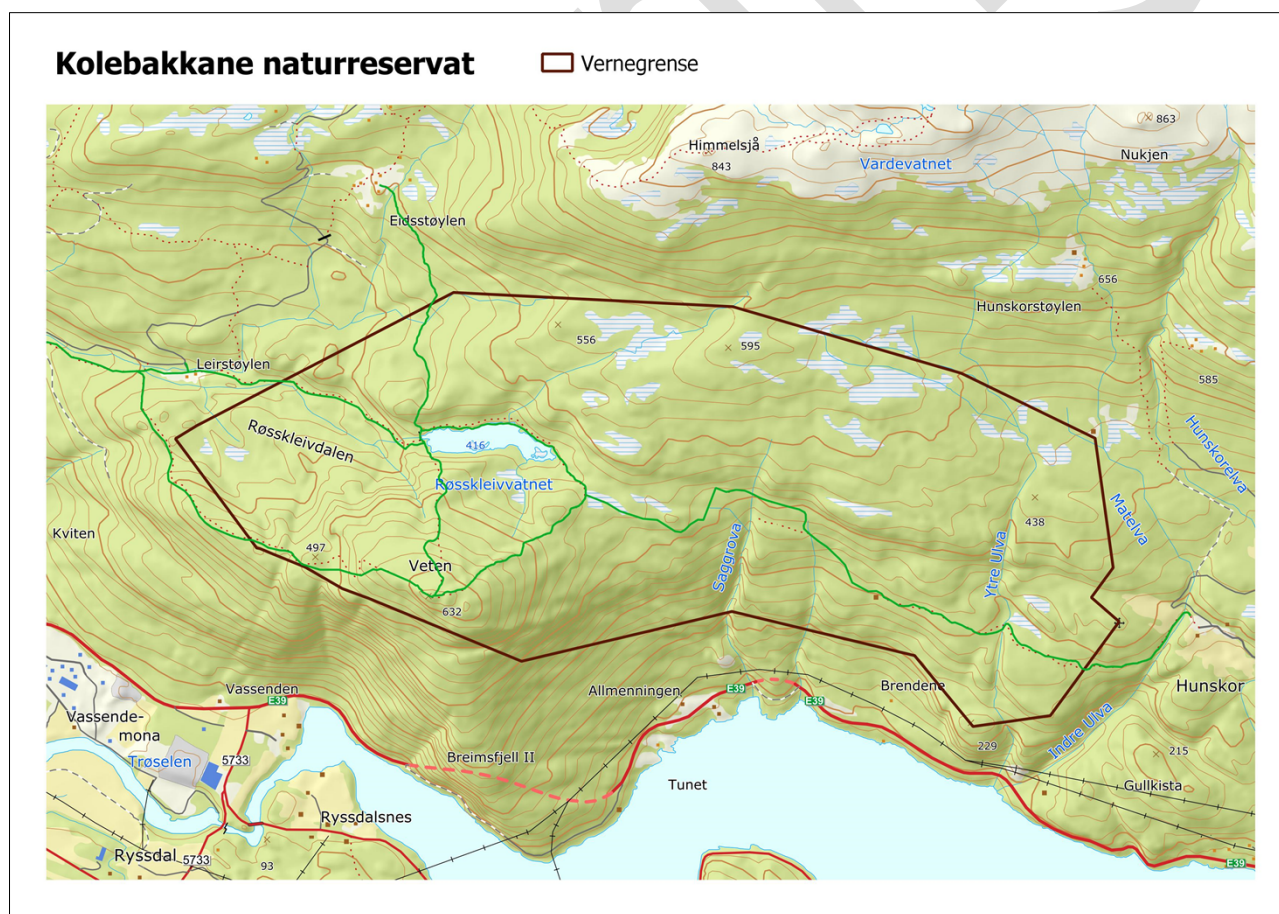
1	Innleiing.....	3
1.1	Føremål.....	4
1.2	Kort om rammeverk	4
2	Kunnskapsgrunnlaget	4
2.1	Sårbare naturverdiar.....	5
2.2	Næring.....	5
2.3	Den besøkande	6
2.3.1	Fotturar.....	6
2.3.2	Sykling	7
2.4	Anna relevant kunnskap	7
2.5	Oppsummering	8
3	Mål og strategiske grep.....	9
3.1	Mål med besøksforvaltninga	9
3.2	Strategiske grep.....	9
4	Kommunikasjonsplan.....	9
5	Tiltaksplan	10
5.1	Ta vare på verneverdiar og fjerne framande artar	10
5.3.1	Klopper (figur 2, blå punkt).....	11
5.3.2	Delte løp.....	12
5.3.3	Trapp (figur 2, grønne punkt).....	12
5.3.4	Reduset ferdsel på utsett sti til Vetan.....	12
I.	Vedlegg: Bilde frå aktuelle tiltakspunkt	14

1 Innleiing

Kolebakkane naturreservat (NR) er eit furuskogområde med eit urskogpreg som er lite påverka av menneske. Naturreservatet har eit areal på rundt 4 500 dekar i høgdelaget mellom 200 og 600 moh. Området ligg i skogområda ovafor Breimsvatnet og Breimsfjelltunnelene på oppsida av E39 i Gloppen kommune.

Kolebakkane NR er lett tilgjengeleg og har fleire fine turmål, blant anna er turen opp til Vetten eit av dei mest besøkte turmåla i Gloppen kommune. Områda elles i reservatet har lite ferdsel. Enkelte plassar, spesielt i bratte lier, er naturen ekstra sårbar for erosjon. Våte parti i stiane blir utvida og gjørmete då folk gjerne går utover stien og trakkar til fleire laup.

Besøksstrategien er ein plan for korleis det kan leggst til rette for at besøkande skal få ein god oppleving av naturen utan at dette går utover natur- og miljøverdiane i naturreservatet. Planen er gjeldande i fem år, frå 2025 og ut 2029. Planen må reviderast jamleg for å vere oppdatert og relevant.

1.1 Føremål

Føremålet med vernet av Kolebakkane NR er lagt fram i verneforskrifta § 2:

"Å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv. Av spesielle kvalitetar kan nemnast at furuskogsområdet er stort, og lite påverka, med mange ulike skogtypar representerte".

Føremålet med besøksstrategien er å leggje til rette for opplevingar av området på ein slik måte at verneverdiane blir tekne i vare for framtida.

Verneforskrifta og nasjonal mal for besøksstrategi, som byggjer på merkevara for nasjonalparkar og andre verneområde, utgjer rammene for besøksstrategien.

Strategien skal reviderast etter fire år.

1.2 Kort om rammeverk

Det overordna målet med områdevern er å ta vare på naturverdiar. Reglane om områdevern finnst i Naturmangfaldlova kapittel V. [Naturmangfaldlova](#) gjeld for all natur og alle som forvaltar natur eller treff slutningar med konsekvensar for natur. Kapittel V av lova inneheld bestemmingar om verneområde og framgangsmåte for å oppretting, samt reglar for forvaltning vidare når verneområdet er vedteke.

Naturrestatet vart oppretta i 1999 og forvaltninga vert regulert av [FOR-1999-12-17-1458 Forskrift om Kolebakkane naturrestat](#).

Det er lite tilgjengeleg kunnskap om Kolebakkane NR utanom det som står i forskrifta. Det er ikkje laga noko forvaltningsplan for verneområdet. Heile Kolebakkane NR vart kartlagt etter NiN-metoden hausten 2024. [Rapporten](#) gjev ei forståing av naturverdiene som ligg i verneområdet. Det er eit ønske å få ein forvaltningsplan for Kolebakkane NR, men dette vil avhenge av midlar og ressursar. Besøksstrategien blir difor eit ekstra viktig rammeverktøy i forvaltninga av verneområdet.

2 Kunnskapsgrunnlaget

Kolebakkane er verna for sitt store furuskogområde som ber preg av urskog med lite påverknad frå menneske. [Området vart vurdert som sær verneverdig i ei kartlegging av frå tidlegare Norsk institutt for naturforskning \(NINA\) i 1994.](#)

Frå [Naturbase](#) ser ein at Kolebakkane har ymse terrengformer med varierte eksposisjonar som gir grunnlag for mange skogtypar. Mosaikken av myr, furuskog og bjørkeskog er særmerkt for det høgareliggjande nivået i dei slake skråningane. Ein del furuskog er mykje oppblanda med lauvtre, særleg bjørk og osp i dei bratte liene. Delar av skogen har eit gammalt opphavleg preg med tre i alle aldersgrupper og mykje gadd, eller ståande daude tre, som er spesielt viktige for biologisk mangfald i skog. Dei gamle, daude stammane er ein viktig levestad for mange sjeldne artar av insekt, sopp og lav. Malmen i furutrea gjer at stammane står lenger oppreist enn til dømes daude grantre. Når trea faller om blir dei til «læger» eller liggande daud ved fram til dei rotnar og brytast ned.

Kolebakkane NR vart kartlagt hausten 2024 etter metoden nytta av Natur i Norge (eller NiN) som vurderer dei naturfaglege kvalitetane innafor verneområdet. Metoden er nytta i heile Norge slik at data kan samanliknast mellom forskjellige områder. Dei viktigaste verdiane er knytt til furuskogen og førekomsten av daud ved i store dimensjonar. [Rapporten](#) peikar på to forvaltningsutfordringar; bestand av gran i reservatet og spor etter slitasje knytt til friluftsliv.

Det er skrive litt i lokalavisa om blant anna Røsskleivvatnet. Firda Tidend skreiv i intervju med Leiv Bjørkeland i 2010 om korleis Røsskleivvatnet vart til. Røsskleivvatnet ligg midt i Kolebakkane NR og er eit naturleg besøkspunkt. Vatnet er ikkje naturleg, men var laga til ei med demning i 1963. Gloppen jeger- og fiskarlag bygde ei hytte, Røssebu, nokre år seinare. Hytta er vedlikehalde og ligg der framleis i dag.

Utgangspunktet i dalbotnen var ei myr. Skogen vart hogd nedst i dalen og vatn vart demma opp og det vart sett ut fisk. Fisk vart henta frå Veslevatnet og Langedalen i Gloppen kommune. Fisken har ein liten gytebekk der det har vore lagt ut skjelsand og reproduserer seg sjølv.

2.1 Sårbare naturverdiar

I bratte lier på berg blir jord og plantevekstar raskt erodert vekk på grunn av ferdsel. Når det er vått og fjellet er glatt, trakkar folk gjerne på vegetasjonen ved sidan av stien. Vegetasjonen lausnar frå fjellet og det blir store parti med ope fjell. Sidan jordsmonnet blir erodert vekk vil det ikkje vekse til ny vegetasjon igjen på desse områda.

Fleire stadar langs stien opp og ned frå Veten er det fleire løp i stien og større områder med vegetasjon blir slitt vekk med mykje trafikk.

2.2 Næring

Gloppen jeger- og fiskarlag har hytta Røssebu ståande midt i verneområdet. Denne hytta er til utleige for overnatting for både medlem og ikkje-medlem. Hytta er og nytta av besøkande på

dagsturar, enten på arrangerte fellesturar eller av enkeltpersonar som nyttar doen eller bålplassen. Gloppen jeger- og fiskarlag har ein båt til utleige for sine medlem og dei tilbyr gratis fiske i vatnet mot at eventuell fangst vert rapportert i hytteboka.

Kolebakkane NR blir og nytta til jakt og ligg innafor hjortevalda Gloppen Nordside (Eide jaktfelt), Kyrkjeteigane og Hunsår.

Eide/Evebø beitelag slepper sau og storfe på beite som nyttar den nordre og vestre delen av verneområdet.

2.3 Den besøkande

Naturreservatet ligg nord for utløpet av Breimsvatnet og er lett tilgjengeleg frå både Sandane og Breim. Verneområdet er lite kjent og det er mest lokale innbyggjarar som nyttar området. Det er fleire populære dagsturar og dei fleste som er innom går desse og reiser heim igjen.

2.3.1 Fotturar

Den vestlege enden av området er lettast tilgjengeleg og mest besøkt. Her går det bomveg for bil opp mot Leirstøylen og Eidsstøylen. Frå vegen er det kort gangveg på gode stiar til naturreservatet. Dei mest brukte innfallsportane er i vest; opp til Veten og frå Leirstøylen til Røsskleivvatnet. Frå aust er innfallsporten frå Hunsør.

Mest nytta stiar:

- **Veten**

Stien til Veten er ein mykje nytta sti som er i god stand og er lett tilgjengeleg frå Valborgkleiva. Det vart bygd klopp over Bjørnalomyra i 2012 som no har preg av råte. Bortsett frå klopper og merking med røde merker, er det ingen tilrettelegging på stien til Veten. Ifølgje statistikken til trimgruppa i Sandane turn – og idrettslag (STIL) vert Veten besøkt av 3500-4000 personar årleg og er, saman med Haugsvarden, det mest besøkte turmål i Sandane-området.

- **Røsskleivvatnet:**

Stien til Røsskleivvatnet (gjennom Røsskleivdalen) frå Leirstøylen er mykje nytta, men ikkje i same grad som stien til Veten. Stien er tidvis våt, men elles i god stand.

Stiane til Veten og Røsskleivvatnet er merka inn på kart og ligg ute på www.ut.no.

- **Hunsør**

Frå Hunsør går det ein sti i retning Røsskleivvatnet. Stien er, saman med stien gjennom Røsskleivdalen, den gamle vinterferdselsvegen mellom Sandane og Breim. Langs enkelte parti er ikkje stien lett å finne igjen i terrenget. Stien er merka, men ikkje mykje brukt.

Andre merka stiar:

Det ligg fleire merka stiar i Kolebakkane NR, men desse er i liten grad nytta av besøkande. Fleire ruter er merka i terrenget, men ikkje ligg inne i kart:

- **Austleg ende av Røsskleivvatnet til Vetten**

Langs vatnet er stien våt og går over myrar. Frå enden av vatnet, der stien begynner å gå oppover, er stien tørr og i nokolunde bra stand.

- **Vestleg ende av Røsskleivvatnet til Vetten**

Fyste delen av stien er våt og i dårleg stand. Stien ber punktvis preg av store slitasjeskader, spesielt i dei brattaste områda. Denne vert mykje nytta av dei som ønskjer å ta ein rundtur til Vetten i staden for å gå opp og ned same veg.

- **Røsskleivvatnet til Eidsstøylen**

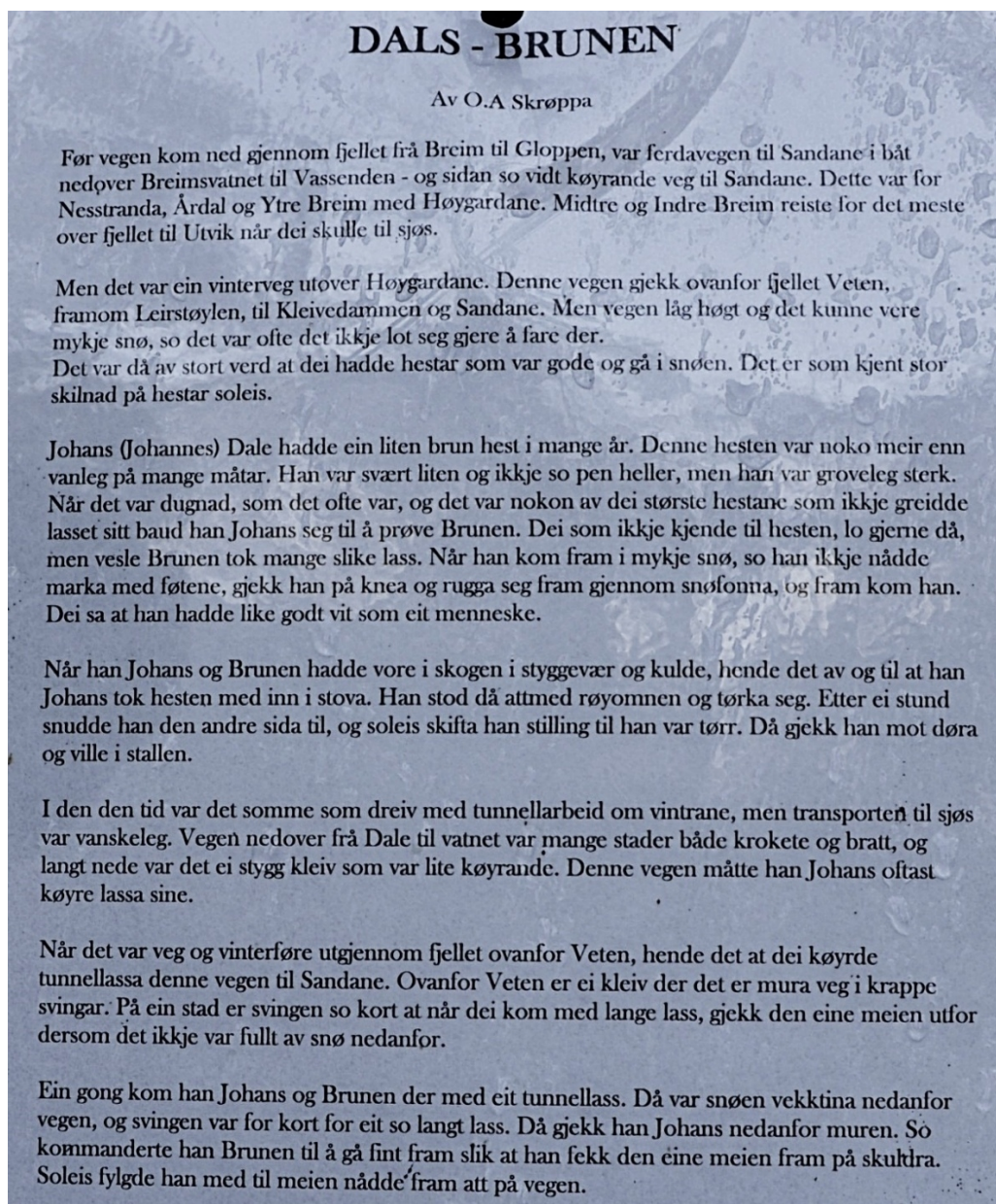
Stien er våt, med lite slitasjeskadar. Stien er truleg mindre nytta ein dei andre stiane i området.

2.3.2 Sykling

Sykling i terrenget har ei aukande interesse og det er eit aktivt miljø i Gloppen og har også vore eit tema i samband med Kolebakkane NR. Etter forskrifta er bruk av sykkel, hest og kjerre og riding utanom eksisterande vegar forbode. I og med at det ikkje er etablerte vegar i naturreservatet er det ikkje lovleg å sykle innafor reservatet. Utanfor naturreservatet har Nordfjord Grovsyklarlaug utbetra stien mot Vetten med tanke på sykling.

2.4 Anna relevant kunnskap

Før Breimsfjelltunnelane kom på slutten av 1970-talet, gjekk vegen i den stupbratte fjellsida langs Vetten ved Breimsvatnet. Frå Høygardane gjekk det og ein vinterveg ovafor fjellet Vetten framom Leistøylen, til Kleivdammen og Sandane. O. A Skrøppa har skildra vegen gjennom ei forteljing om Dals-Brunen. Denne historia er skildra i informasjonsmateriell langs stien (Figur 1) langs stien til frå Leistøylen til Røsskleivvatnet. På grunn av til tider mykje snø var ikkje vegen alltid mogleg å bruke, og dei måtte nytte hestar som var gode på å gå i snøen. Historia langs stien skildrar Johans (Johannes) Dale og hans litle, brune hest: Brunen.

Figur 1: Bilde av 'skilt' langs stien i Røsskleivdalen med historia om Dals-Brunen av O. A. Skrøppa.

2.5 Oppsummering

Delar av Kolebakkane NR er særskild mykje brukt til fots. Dette skapar slitasje og gjev trong for jamleg vedlikehald og tilrettelegging for å styre trafikken og unngå skadar i naturreservatet.

3 Mål og strategiske grep

3.1 Mål med besøksforvaltninga

Besøksstrategien for Kolebakkane NR er gjeldande i perioden 2025-2029. Målet med besøksforvaltninga er å leggje til rette for oppleving og friluftsliv i delar av naturreservatet, samstundes som natur- og kulturverdiar vert ivaretekne. Bruken av verneområdet skal ikkje gå utover av verneverdiane.

I tillegg er det eit mål å auke kunnskapen og medvitet om verneområdet gjennom å legge til rette for god informasjon og synleggjere verdiane i verneområdet.

3.2 Strategiske grep

For å auke kunnskapen og medvitet om verneområdet må det lagast ein informasjonsplan og gjennomføre tiltaka som er sett i besøksstrategien. Det er nødvendig å synleggjere reglane i naturreservatet, til dømes når det gjeld brenning av materialar og sykling i naturreservatet.

Det er viktig å styre trafikken mot dei områda i reservatet som er mest robuste og sikre desse mot slitasje. Det må jobbast for å beskytte utsette områder i bratte lier og over myrer frå ferdsel. Det må undersøkjast kva tiltak som kan gjennomførast for å samle ferdsel på ein sti slik at det ikkje vert laga mange løp som slit meir på naturen.

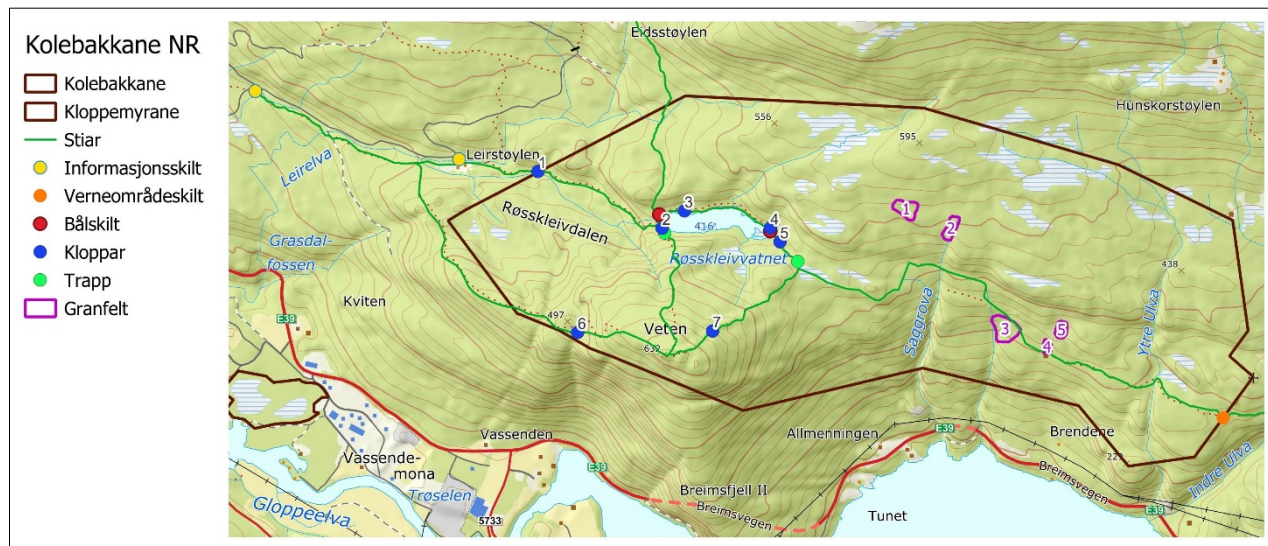
Tiltaka skal utførast i samarbeid med frivillige lag og organisasjonar der dette er hensiktsmessig.

Gran har blitt planta i verneområde og det vil bli jobba med å fjerne større gran gjennom hogst, samt at det må gjennomførast vidare skjøtsel der mindre gran vert fjerna etter kvart som den kjem opp. Gloppen kommune etablert eit samarbeid med ungdomsskulen i Gloppen slik at elevane kan besøke eit mindre verneområde i kommunen sin og utføre litt skjøtsel for å ta vara på det. Vidare vil det vere samarbeid med private aktørar for å få gjennomført skjøtselstiltaka.

4 Kommunikasjonsplan

Besøksstrategien skal vere tilgjengeleg på Gloppen kommune sine heimesider og vil også bli tilsendt til relevante aktørar som grunneigarar og lag og organisasjonar som kan ha brukarinteresser i området. Det vil jobbast for å sette opp informasjonsskilt som skildra i besøksstrategien.

5 Tiltaksplan

Figur 2: Kart over tiltaksplan for Kolebakkane NR

5.1 Ta vare på verneverdier og fjerne framande artar

Grana er definert som ein framand art i verneområdet jf. verneforskrifta. Den har vore planta i tidlegare tider for tømmerproduksjon før området vart verna (Figur 2, felt merka i lilla). Bestanda står vanskeleg tilgjengeleg til og det vil ikkje vere mogleg å drive konvensjonell hogst utan store inngrep. Grana skal difor fjernast, enten ved hogst eller ved ringberking. I områda der det blir gjennomført hogst vil tømmeret kappast opp og leggast slik at det ikkje blokkerer eksisterande stiar eller er til sjenanse for besøkande. I områder utan merkete stiar eller mykje ferdsel vil ringberking vere vurdert. Trea vil då daude på rot og bli ståande til dei knekker eller veltar naturleg. Det vil elles vere aktuelt med andre mindre tiltak for å hindre naturleg spreiding.

5.2. Informasjonsskilt

- **Valborgkleiva**

Det bør settast opp informasjonsskilt om verneområdet langs stien opp til Vetten (

Bilde 1). Dette skiltet bør stå ved parkeringsplassen ved høgdebassenget i Valborgkleiva. Her står eit turskilt som legg fram turen opp til Vetten med informasjon om allemannsretten med tilhøyrande pliktar. ***Om skiltet skal stå her, må det lagast til eitt som informerer både om tur til Vetten og Røsskleivvatnet, samt informasjon om verneområde og reglane som gjeld der.***

- **Alternativ til Valborgkleiva:** Eit alternativ til Valborgkleiva er å sette opp eit skilt lenger opp langs skogsbilvegen på ein lunneplass som fungerer som parkeringsplass for enkelte besøkande (Figur 2, gule punkt, samt Bilde 2). Dei som startar turen frå Valborgkleiva går og forbi denne plassen.
- **Leirstøylen:** Det bør settast opp eit informasjonsskilt om verneområdet langs stien opp til Røsskleivvatnet ved Leirstøylen, samt langs stien frå Hunsår (Figur 2, gule punkt, samt Bilde 3). Verneområdeskilt er plassert ut langs inngangsportalane.
- **Bålplassar:** Det har vore laga til fleire bålplassar på austsida av Røsskleivvatnet. Her bør det setjast opp eit skilt med reglar om bålbrenning (Figur 2, raude punkt).
- **Røssebu:** Gloppen jeger- og fiskarlag har ei eiga ordning for å kunne ta ut ved ein treng til bruk på Røssebu. Det bør setjast opp eit skilt som syner kva som er lov rundt bålbrenning ved Røssebu.

5.3. Turstiar

Friluftsliv er viktig for folkehelsa. Stiane skal vere i god nok stand til at besøkjande går der det tenkt og ikkje trakkar ned meir natur enn nødvendig. Kloppegging og vedlikehald av eksisterande klopper vil vere tiltak knytt til stiane.

5.3.1 Klopper (Figur 2, blå punkt)

- **Sti til Vetten, Bjørnalomyra:** Sandane turn og idrettslag (STIL) fekk løyve til å bygge klopp over Bjørnalomyra i 2012. Dei ber no preg av råte og er planlagt å bytast ut (punkt 6 på figur 2, Bilde 4). Midtre Nordfjord Turlag har fått midlar til å byte ut om lag 40 m klopper.

- **Sti frå Leirstøylen til Røsskleivvatnet:** Stien er tidvis våt, men elles i god stand. Eit lengre parti både innafor og utafor grensa til verneområde (skilt) er vått og i dårleg stand. Her bør det leggjast om lag 10 m klopper og fikse øydelagde overgangar (punkt 1 på figur 2, Bilde 5).
- **Sti frå Røsskleivvatnet til Vetten, vestleg veg:** Det bør leggjast om lag 20 m klopper på myra ved vatnet (punkt 2 på figur 2).
- **Sti langs Røsskleivvatnet:** Stien går over to korte myrdrag på eit par meter, samt eit lengre strekk på rundt 40 m mot austsida av vatnet. Her bør det vurderast klopper (punkt 3 og 4 på figur 2).
- **Sti på austsida av Røsskleivvatnet:** Det bør leggjast rundt 30 m klopper over myra på austsida av Røsskleivvatnet (punkt 5 på figur 2). Dette bør prioriterast om ein ønskjer å kanalisere noko av ferdseilen frå Vetten denne vegen. Stien er mest synleg i form a skilt.
- **Sti på austsida av Vetten:** Klopper bør vurderast over eit myrdrag på om lag 12 m.

5.3.2 Delte løp

- **Sti til Vetten, delte løp**
Sjølvs om stien er tørr og i god stand, er stien fleire stader delt opp i fleire løp der, til dømes forbi parti med tre eller røter. Det bør vurderast om det skal gjerast tiltak for å kanalisere dei gåande inn på eitt løp for å unngå unødvendig slitasje på naturen rundt. To av mange døme kan sjåast på Bilde 6.

5.3.3 Trapp (Figur 2, grønne punkt)

- **Sti frå Røsskleivvatnet til Vetten, vestleg veg (Bilde 7Bilde 8):** Stien frå myra og opp mot Vetten har store slitasjeskadar på dei brattaste partia. Det bør vurderast å sette opp ei trapp på det brattaste partiet som og er mest utsett for skade.

5.3.4 Reduset ferdsel på utsett sti til Vetten

- Stien vidare etter Myrdraget ved Rysskleivvatnet på austsida opp til Vetten og mot Hunsken er tørr og fin, sjølvs om den tidvis kan vere vanskeleg å finne igjen i terrenget. Stien er merka, men ikkje mykje brukt. Det bør undersøkast korleis ein kan kanalisere noko av ferdsla til Vetten frå Røsskleivvatnet denne vegen i staden for rett opp frå vatnet. Stien ligg meir tørt i terrenget og vil betre tole ferdsla. Turen er om lag 2 km lenger, slik at ein vil

ikkje kunne kanalisere all ferdsel denne vegen, men ein god sti kan kanskje redusere ferdsla på stien rett opp frå vatnet samanlikna med dagens bruk.

- Ein rundtur opp og ned til Veten frå der ein går hovudtraseen frå Valborgkleiva (Bilde 9) opp på Veten og vidare mot aust ned fjellet til ein kjem til austsida av Røsskleivvatnet der ein kan fortsette langs med vatnet til Røssebu og gå ned Røsskleivdalen tilbake til Valborgkleiva vil vere det beste alternativet med tanke på kva naturen toler av ferdsel.

Høyring

I. Vedlegg: Bilde frå aktuelle tiltakspunkt

Bilde 1: Parkeringsplassen ved høgdebassenget i Valborgkleiva. Mange startar turen her og det er ein aktuell stad å sette opp eit informasjonsskilt. Innfelt er nærbylde av turskiltet som står der per i dag.

Bilde 2: Parkering/lunneplass langs skogsbilvegen. Som eit alternativ til plassen på Bilde 1 kan det vere aktuelt å setje opp eit informasjonsskilt på lunneplassen.

Bilde 3: Leirstøylen er ei av infallsportane til Kolebakkane NR og ein god plass å sette opp eit informasjonsskilt.

Bilde 4: Klopp over Bjørnalomyra. Koppene er prega av slitasje og råte. Denne stien er mykje brukt og kloppene må holdast ved like.

Bilde 5: Eit lengre parti både innafor og utafor grensa til verneområde (skilt) er vått og i dårleg stand. Her bør det leggjast kloppar og fikse øydelagde overgangar.

Bilde 6: Døme på stader der stien har fleire løp som gjer at større delar av naturen blir nedtrakka og øydelagd.

Bilde 7: Stien frå vestenden av Røssleivvatnet til Veten. Nedste parti er bratt og vanskeleg å gå. Stien er fuktig og ber preg av slitasje. På dei mest utsette plassane bør det lagast klopper og settast opp ein trapp.

Bilde 8: Stien frå vestenden av Røssleivvatnet til Veten. Denne stien er generelt dårlegare enn den austlege stien. Ferdslar bør kanalisertast til den austlege stien.

Bilde 9: Stien til Veten er for det meste tørr og i bra stand

Højring